

คำนำ

การวิจัยประเมินผลโครงการสำนักงานคุมประพฤตินำร่อง การพัฒนาการทำงานบริการสังคมเพื่อปรับทัศนคติและพฤติกรรมผู้กระทำผิด เป็นการศึกษาถึงการพัฒนามาตรฐานการทำงานบริการสังคม โดยมุ่งเน้นการทำงานบริการสังคมอย่างมีคุณภาพ และตรวจสอบได้ถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมผู้กระทำผิด โดยกำหนดเป้าหมายไว้ 4 ด้าน คือ 1. ด้านผู้ทำงานบริการสังคม 2. ด้านผู้ควบคุมงาน 3. ด้านรูปแบบกิจกรรม และ 4. ด้านกระบวนการทำงานที่มีการประเมินผลโดยตรงและโดยอ้อม และได้ทดลองดำเนินการในสำนักงานคุมประพฤตินำร่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

รายงานผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การประเมินผลการบริหารจัดการโครงการ โดยสอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทั้งระดับผู้ปฏิบัติงาน และระดับผู้บริหารโครงการ ซึ่งได้สรุปผลโครงการนำร่องช่วงเดือนเมษายน ถึง กันยายน 2550 และ ส่วนที่ 2 การประเมินผลผู้ทำงานบริการสังคมที่เข้าร่วมโครงการ โดยเก็บข้อมูลจากสำนวนคดี ซึ่งดำเนินการเสร็จสิ้นตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึง กรกฎาคม 2551

กลุ่มงานบริการสังคมขอขอบคุณทุกท่านที่เข้าร่วมโครงการและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการทำงานบริการสังคม การศึกษาวิจัยครั้งนี้แม้ว่าจะมีข้อจำกัดในเรื่องการบริหารโครงการและความสมบูรณ์ของข้อมูลจากสำนวนคดีที่นำมาศึกษาหลายประการ แต่ก็ช่วยสะท้อนถึงความเป็นจริงในการปรับปรุงวิธีการจัดให้ผู้กระทำผิดทำงานบริการสังคมที่จะวัดผลสัมฤทธิ์ในเชิงคุณภาพ ที่จะต้องมีการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการวางระบบการบริหารจัดการรูปแบบใหม่ที่จะทำให้การทำงานบริการสังคมเป็นโปรแกรมหนึ่งที่มีประสิทธิผลต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดอย่างแท้จริงต่อไป

กลุ่มงานบริการสังคม
กองกิจการชุมชนและบริการสังคม
กรมคุมประพฤติ
กันยายน 2551

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานการวิจัยประเมินผลโครงการสำนักงานคุมประพฤตินำร่อง การพัฒนาการทำงานบริการสังคม เพื่อปรับทัศนคติและพฤติกรรมผู้กระทำผิดมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ โครงการของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานตามโครงการ ซึ่งมีที่มาจากการศึกษาและการพัฒนามาตรฐานการทำงานบริการสังคมโดยมุ่งเน้นการทำงานบริการสังคมอย่างมีคุณภาพ และตรวจสอบได้ถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมผู้กระทำผิด

2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไขและผลกระทบของการดำเนินโครงการ

3. นำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจขยายผลโครงการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานบริการสังคมให้มากยิ่งขึ้น

การประเมินแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

- 1) การประเมินผลการบริหารจัดการโครงการ
- 2) การประเมินผลผู้กระทำผิดที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 การประเมินผลการบริหารจัดการโครงการ

วิธีดำเนินการวิจัย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลประชากรเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้กำกับดูแลการดำเนินงานของสำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร ธนบุรี ภาค 1-9 และผู้รับผิดชอบหลักการดำเนินโครงการของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัด/ประจำศาล โดยกองกิจการชุมชนและบริการสังคม มีหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร ธนบุรี ภาค 1-9 และผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติส่งแบบสอบถามประเมินผลโครงการ ในช่วงเวลาตั้งแต่ 1 เมษายน- 30 กันยายน 2550 และขอให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนภายในวันที่ 25 ตุลาคม 2550

จากการส่งแบบสอบถามจำนวน 32 ชุด ไปยังสำนักงานคุมประพฤติภาค จำนวน 11 แห่ง และสำนักงานในสังกัด จำนวน 21 แห่ง ปรากฏว่าสำนักงานคุมประพฤติภาคตอบกลับ 10 แห่ง สำนักงานคุมประพฤติจังหวัด/ประจำศาลตอบแบบสอบถาม จำนวน 14 แห่ง ได้แก่สำนักงานคุมประพฤติ 1. อาญาธนบุรี 2. พระนครศรีอยุธยา 3. ระยอง 4. นครราชสีมา 5. สุรินทร์ 6. มหาสารคาม 7. เชียงใหม่ 8. พะเยา 9. เพชรบูรณ์ 10. กำแพงเพชร 11. ราชบุรี 12. ระนอง 13. สงขลา 14. ตรัง ซึ่งแบบสอบถามที่ส่งกลับคืนมีจำนวน รวม 24 ชุด และสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทั้งหมด

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สำนักงานคุมประพฤติภาค

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ทำหน้าที่ผู้กำกับดูแลโครงการระดับภาค เป็นพนักงานคุมประพฤติระดับ 6ว – 8ว มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานบริการสังคมตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป - 6 ปี ซึ่งร้อยละ 60 ได้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนามาตรฐานและประสิทธิผลการทำงานบริการสังคม ส่วนผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมได้รับความรู้ในการปฏิบัติงานตามโครงการจากวิทยากรตัวคูณและการศึกษาคู่มือแนวทางการปฏิบัติงาน

ผลการดำเนินงานส่วนใหญ่ไม่ได้ดำเนินการตามบทบาทที่กำหนด มีส่วนน้อยที่ได้ให้คำแนะนำ การติดตามเยี่ยมเยียน การประชุมติดตามผลการดำเนินงานของสำนักงานในสังกัด การจัดทำแผนงาน และการเป็นวิทยากร และมีผลการดำเนินการปานกลาง ได้แก่ การให้คำแนะนำ การติดตามเยี่ยมเยียน การจัดทำแผนงาน และการจัดทำแผนระดับภาค สำหรับข้อชี้แจงกรณีไม่ได้ดำเนินการ ได้แก่ ผู้เข้ารับการอบรมไม่มีอำนาจเรียกประชุมเพราะเป็นผู้ปฏิบัติ การขาดบุคลากร ไม่ได้จัดทำแผนอย่างชัดเจน มีการสับเปลี่ยนผู้เข้ารับการอบรม และจะดำเนินการวิทยากรตัวคูณในปีงบประมาณ 2551

ปัญหาอุปสรรค ที่พบมากที่สุด ได้แก่ หน่วยงานภาค ไม่สามารถจัดทำงานตามแผนเจ้าหน้าที่ภาคยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และมีการโยกย้าย ซึ่งแนวทางแก้ไขคือควรประชุมเชิงปฏิบัติการทำความเข้าใจกับหน่วยงานภาค ปัญหารองลงมา ได้แก่ ผู้กระทำผิด กลุ่มเป้าหมายขาดความพร้อมเรื่องเวลาทำงานของกลุ่ม แนวทางแก้ไข คือ การพิจารณาคัดเลือกและการชี้แจงทำความเข้าใจ นอกจากนี้ยังพบปัญหาการใช้แบบประเมินผล ซึ่งเป็นข้อจำกัดของผู้ถูกคุมขัง ในการอ่าน – เขียน มีแบบประเมินหลายชุดไม่สะดวก แนวทางแก้ไข คือการปรับแบบประเมินให้ง่ายขึ้น ลดจำนวน รวมทั้ง นำแบบ ปม.1 ไปไว้ในแบบจำแนกผู้กระทำผิดเพื่อวางแผนการทำงานบริการสังคม นอกจากนี้ เป็นประเด็นความรู้ของทีมงานที่ยังมีไม่เพียงพอ ทักษะคดีมีทั้งบวกและลบ แนวทางแก้ไขคือ การตั้งเจ้าหน้าที่ตอบปัญหาชี้แจงทางโทรศัพท์ การประชุมวางแผนการปรับทัศนคติของพนักงานคุมประพฤติต่อการทำงานบริการสังคม นอกจากนี้ เป็นเรื่องการประสานงาน การแยกผู้กระทำผิด ที่มีความเสี่ยงสูงให้สำนักงานจัดเอง และการดำเนินงานตามโครงการมีน้อย

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ มีประเด็นมากที่สุด คือ รูปแบบการทำงานบริการสังคมที่เน้นความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น รองลงมา คือ การมอบหมายถ่ายโอนให้ระดับท้องถิ่นดำเนินการ

สำนักงานคุมประพฤติ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นระดับตำแหน่ง พนักงานคุมประพฤติ 3 – 5 และ 6ว – 7ว ร้อยละ 42.86 ส่วนใหญ่มีหน้าที่ความรับผิดชอบ เป็นผู้กำกับดูแลระดับสำนักงาน รองลงมาเป็นที่งานภาคสนามและผู้ประสานงานโครงการ ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานบริการสังคมระหว่าง 1 ปี – 3 ปี วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรีนิติศาสตร์

การเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนามาตรฐาน และประสิทธิผลการทำงานบริการสังคม ส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมร้อยละ 92.86 และกรณีไม่ได้เข้าร่วมได้รับความรู้ในการปฏิบัติงานตามโครงการ จากการประชุมของสำนักงาน

รูปแบบการจัดกิจกรรม การทำงานบริการสังคม ที่มีการจัดมากที่สุด คือ กิจกรรมพัฒนา ศาสนสถานและสุสานและการดำเนินการมีทั้งสำนักงานจัดเอง ภาคิจัด และจัดร่วมกัน

ปัญหาอุปสรรคที่พบบ่อยที่สุด คือ การจัดกิจกรรม ได้แก่ ด้านความพร้อมของผู้กระทำการ ขาดผู้ควบคุมงาน วัสดุ อุปกรณ์ซึ่งแนวทางแก้ไข คือ การวางแผน การปรับแผนการให้คำแนะนำ การประสานงาน การอบรมพนักงานคุมประพฤติเพื่อสร้างมืออาชีพ ปัญหาที่พบบรองลงมาคือ หน่วยงานภาคี ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ การจัดผู้รับผิดชอบงาน และการประสานงาน ซึ่งแนวทางแก้ไข ได้แก่ การทำความเข้าใจกับภาคี การให้ความรู้ การจัดสรรงบประมาณ การทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเป็นต้น

ส่วนปัญหาด้านการประเมินผล ได้แก่ รูปแบบยากมีหลายขั้นตอน แนวทางแก้ไข คือ การให้เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำในการทำแบบประเมินแก่ผู้ทำงานบริการสังคม การปรับแบบประเมิน ให้เข้าใจง่าย ใช้สะดวก การประชุมซักซ้อมการใช้แบบประเมิน ปัญหาอื่นๆ ได้แก่ การขาดงบประมาณ ความรู้ ทักษะที่ทั้งด้านบวกและ ด้านลบ และการประสานงานที่มีข้อจำกัดในการพบปะ

ส่วนที่ 2 การประเมินผลผู้กระทำผิดที่เข้าร่วมโครงการ

วิธีดำเนินการวิจัย ใช้แบบเก็บข้อมูลจากสำนวนคดีที่สุ่มจากสำนักงานคุมประพฤติที่ เข้าร่วมโครงการ 14 แห่ง ซึ่งมีผู้กระทำผิดเข้าร่วมโครงการจำนวน 345 คน โดยพิจารณาจากสำนวนคดีที่มี ระยะเวลาในการฟื้นฟูความประพฤติ ไม่เกินเดือนกรกฎาคม 2551 เพื่อให้สามารถสรุปผลโครงการแล้ว เสร็จภายในเดือน กันยายน 2551 สำนวนคดีที่อยู่ในเกณฑ์ดังกล่าวมีจำนวน 92 สำนวน จากสำนักงานคุม ประพฤติ 13 แห่ง สำนักงานคุมประพฤติ ได้ส่งสำนวนมาทั้งหมดเพียง 80 สำนวน เนื่องจากช่วงส่งสำนวนมี การโยกย้ายผู้อำนวยการสำนักงาน ตลอดจนมีการปรับเปลี่ยนผู้รับผิดชอบโครงการ อีกทั้งบางสำนวนที่ กำหนดไว้สำนักงานยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ผู้วิจัยได้ใช้แบบเก็บข้อมูลจากสำนวน จำนวน 80 ชุด นำมา วิเคราะห์ และสรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสำนวนคดี

สำนวนที่เข้าร่วมโครงการนำร่อง ส่วนใหญ่เป็นสำนวนที่ผู้ถูกคุมความประพฤติเป็นผู้ใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 93.75 รองลงมาคือ สำนวนคดีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติเป็นเด็ก/เยาวชน และส่วนใหญ่เป็น ผู้กระทำผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติจราจรทางบก คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน และพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ โดยส่วนใหญ่มีเงื่อนไขการรายงานตัว 3 เดือนต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ 61.25 รองลงมาเป็นสำนวนที่ไม่กำหนดเงื่อนไขการรายงานตัว โดยให้ทำงานบริการสังคมเพียงอย่างเดียว ซึ่งส่วนใหญ่มีเงื่อนไขการทำงานบริการสังคม จำนวน 12 -24 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 90 และไม่มีกรณี

กำหนดเงื่อนไขอื่น ๆ อีก คิดเป็นร้อยละ 77.50 รองลงมามีเงื่อนไขอื่น ๆ คือให้เข้ารับการอบรมกฎหมาย
จรรยา

การใช้แบบประเมินที่กำหนดขึ้นสำหรับโครงการนำร่อง ได้แก่

แบบ ปม.1 เป็นเอกสารให้พนักงานคุมประพฤติใช้บันทึกข้อมูลของผู้ถูกคุมความประพฤติ
ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมและภายหลังจากทำงานบริการสังคมครบ และแบบ ปม.2 ซึ่งเป็นเอกสารให้ผู้ถูกคุม
ความประพฤติใช้รายงานตนเองภายหลังเสร็จสิ้นการทำงานแต่ละครั้ง (วัน) ซึ่งส่วนใหญ่มีการใช้เอกสาร
แบบ ปม. 1 และ ปม.2 แต่ใช้ไม่ถูกต้องส่วนแบบอื่น ๆ คือ แบบ ปม.3 ซึ่งเป็นเอกสารให้ผู้ควบคุมงานใช้บัน
ทึกภายหลังจากเสร็จสิ้นการทำงานแต่ละครั้ง (วัน) และแบบ ปม.4 ซึ่งเป็นเอกสารแบบประเมินความพึง
พอใจสำหรับหน่วยงานภาคี อาสาสมัครคุมประพฤติหรือเครือข่ายยุติธรรมชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีแบบ
ประเมินดังกล่าว ปรากฏอยู่ในสำนวน

ข้อมูลอื่นๆ ประกอบการวิเคราะห์

สำนวนร้อยละ 80 ไม่มีความเชื่อมโยงข้อมูลการทำงานบริการสังคมกับการจำแนก
ผู้กระทำผิด และการรับรายงานตัว มีสำนวนส่วนน้อยที่มีการเชื่อมโยงข้อมูล โดยระบุปัญหาและให้เข้าร่วม
โครงการนำร่อง หรือทำงานบริการสังคมแบบกลุ่ม นอกจากนี้สำนวนกว่าครึ่งหนึ่งมีการจัดให้ผู้กระทำผิด
เข้าร่วมโปรแกรมฟื้นฟูอื่นๆ ด้วย คิดเป็นร้อยละ 56.25 โดยส่วนใหญ่จัดให้เข้ารับการอบรมธรรมะ
และความรู้กฎหมายจรรยา ส่วนสำนวนที่ไม่มีการจัดให้ผู้กระทำผิดเข้าร่วม โปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูอื่นๆ
คิดเป็นร้อยละ 43.75

2. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิด

ผู้กระทำผิดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุ 26 –30 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.75
รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุ 21 – 25 ปี และครึ่งหนึ่งเป็นผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 50
โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพลูกจ้างเอกชน คิดเป็นร้อยละ 36.25 ส่วนสภาพปัญหาที่พบส่วนใหญ่เป็นผู้ที่
มีปัญหาการดื่มสุรา คิดเป็นร้อยละ 35 รองลงมาเป็นผู้ที่มีปัญหาเคยเสพยาเสพติด ปัญหาขาดจิตสำนึก

กิจกรรมการทำงานบริการสังคมที่ผู้ถูกคุมความประพฤติเข้าร่วมส่วนใหญ่ได้แก่ กิจกรรม
พัฒนาศาสนาสถาน รองลงมาได้แก่กิจกรรมพลเมืองดี และทำความสะอาด กิจกรรมที่เข้าร่วมน้อยที่สุด
ได้แก่ งานเอกสาร และช่วยเหลือคนชรา

สถานที่ที่ผู้ถูกคุมความประพฤติ ทำงานบริการสังคมส่วนใหญ่คือ ศาสนสถาน รองลงมา
คือ สถานที่ท่องเที่ยว

การพิจารณาความสอดคล้องของกิจกรรมการทำงานกับสภาพปัญหาหรือพฤติการณ์
การกระทำผิด เมื่อพิจารณาจากข้อมูลในสำนวนพบว่า การวิเคราะห์สภาพปัญหา หรือการบันทึกพฤติการณ์การ
กระทำผิดแล้ว ส่วนใหญ่ไม่มีข้อมูลระบุไว้พอที่จะพิจารณาความสอดคล้อง คิดเป็นร้อยละ 62.50 ส่วนสำนวน

ที่ทำให้ทำกิจกรรมสอดคล้องกับสภาพปัญหาหรือพฤติกรรมกระทำผิด มีร้อยละ 21.25 และกิจกรรมที่ทำให้ทำ ไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาหรือพฤติกรรมกระทำผิดมีร้อยละ 15

ผลการศึกษาจากสำนวนคดีจำนวน 15 สำนวน ที่มีการใช้แบบประเมิน ปม.1 ถูกต้อง พบว่า ผู้ถูกคุมความประพฤติส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นในด้านต่างๆ ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง มีร้อยละ 86.67 ความสัมพันธ์กับผู้อื่นดีขึ้น มีร้อยละ 60 ด้านความสำนึกผิด ความรับผิดชอบต่อตนเอง และผู้อื่น และความเอาใจใส่เห็นคุณค่าในการเรียนหรือการทำงาน มีสัดส่วนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 53.33

ผู้ที่ทัศนคติและพฤติกรรมไม่เปลี่ยนแปลง (คงที่) ในด้านการแสดงออกทางอารมณ์ มีร้อยละ 73.33 ส่วนความสำนึกผิด ความรับผิดชอบต่อตนเอง และความเอาใจใส่ในการเรียนหรือการทำงาน มีร้อยละ 46.67 เท่ากัน อีกร้อยละ 40 มีความสำนึกรับผิดชอบต่อผู้อื่น และความสัมพันธ์กับผู้อื่นคงที่

การปรับเปลี่ยนในทางที่ลดลง ได้แก่ การเห็นคุณค่าตนเองมีร้อยละ 13.33 ความสำนึก รับผิดชอบต่อตนเอง การแสดงออกทางอารมณ์ และทัศนคติต่อการทำงานบริการสังคมมีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 6.67

นอกจากนี้ผู้ถูกคุมความประพฤติส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการทำงานบริการสังคมดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 60 แต่มีผู้ที่มีทัศนคติลดลง คิดเป็นร้อยละ 6.67

สำนวนคดีส่วนใหญ่ไม่มีข้อเท็จจริงหรือข้อมูลที่จะนำมาประเมินลักษณะต่างๆ ซึ่งแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของผู้ถูกคุมความประพฤติภายหลังจากเข้าร่วมโครงการนำร่องแล้ว คิดเป็นร้อยละ 81.25 มีข้อมูลแต่น้อย คิดเป็นร้อยละ 17.50 และมีเพียงร้อยละ 6.25 ที่ข้อมูลส่วนใหญ่ของสำนวนมีเพียงพอที่จะประเมิน

ผู้ถูกคุมความประพฤติส่วนใหญ่พ้นการคุมความประพฤติด้วยดี คิดเป็นร้อยละ 91.25

ผู้ถูกคุมความประพฤติกลุ่มตัวอย่าง นอกจากเข้าร่วมกิจกรรมทำงานบริการสังคมนำร่องแล้ว ยังได้เข้าร่วมโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูอื่นๆ และได้รับการสงเคราะห์อีก มีจำนวน 45 ราย ซึ่งกิจกรรมที่เข้าร่วมนั้น สอดคล้องกับสภาพปัญหาและมีส่วนเสริมให้พ้นการคุมความประพฤติด้วยดี คิดเป็นร้อยละ 55.56 ส่วนที่เหลือไม่แน่ใจว่าการได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ดังกล่าวสอดคล้องกับสภาพปัญหาและมีผลต่อการพ้นการคุมความประพฤติด้วยดี / เป็นที่พอใจ คิดเป็นร้อยละ 44.44

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

เพื่อให้รูปแบบการทำงานบริการสังคม เพื่อปรับทัศนคติและพฤติกรรมผู้กระทำผิด ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงควรดำเนินการดังนี้

กองกิจการชุมชนและบริการสังคม โดยกลุ่มงานบริการสังคมจะต้องดำเนินการต่อเนื่อง คือ

1. ศึกษาและจัดทำความรู้หลักที่ใช้ในการปฏิบัติงานการทำงานบริการสังคมเพื่อปรับ ทัศนคติและพฤติกรรมผู้กระทำผิด และจัดอบรม ความรู้ให้กับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

2. ปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงานการทำงานบริการสังคม เพื่อปรับทัศนคติและพฤติกรรมผู้กระทำผิด โดยเพิ่มเติมหัวข้อเรื่อง “การออกแบบกิจกรรมการทำงานบริการสังคมด้วยตนเอง สำหรับพนักงานคุมประพฤติ” รวมทั้งปรับปรุงแบบประเมินผลให้มีรูปแบบที่เข้าใจง่าย

3. ควรมีการจัดทำโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการจัดให้ผู้กระทำผิดทำงานบริการสังคมกับการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม โดยจำเป็นต้องเข้าไปมีส่วนร่วมกับสำนักงานคุมประพฤติที่ดำเนินโครงการนำร่อง โดยเป็นผู้ให้คำแนะนำ เรื่อง การบริหารโครงการ ขั้นตอนและเอกสารที่ใช้ในการดำเนินการ เป็นต้น ตลอดจนร่วมสังเกตการณ์ขณะดำเนินการจริง เพื่อทราบข้อมูลต่างๆ ทั้งข้อดี ข้อเสีย และนำมาวิเคราะห์ ปรับเปลี่ยน แก้ไข หรือส่งเสริมให้การทำงานบริการสังคมมีประสิทธิผลในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

กรมคุมประพฤติ ควรดำเนินการดังนี้

1. พิจารณา กำหนดนโยบายการจัดทำมาตรฐานการตรวจรับรองคุณภาพการปฏิบัติงาน ในภารกิจหลักทุกประเภท ซึ่งรวมถึงการทำงานบริการสังคม และ โปรแกรม/กิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ทั้งในส่วนที่สำนักงานคุมประพฤติดำเนินการเองและการส่งต่อ

จากการศึกษาวิจัยพบว่า กิจกรรมการทำงานบริการสังคม เป็นกิจกรรมที่ผู้ถูกคุมความประพฤติเข้าร่วมมากที่สุด นอกเหนือจากการรายงานตัว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพราะว่า การทำงานบริการสังคมเป็นเงื่อนไขที่ถูกกำหนดไว้เช่นเดียวกับการรายงานตัว ดังนั้นการทำงานบริการสังคม จึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีมาตรฐาน และรูปแบบที่สอดคล้องกับการแก้ไขฟื้นฟูให้อยู่ในกิจกรรมการทำงานบริการสังคมอย่างแท้จริง มากกว่าที่จัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติปฏิบัติตามเงื่อนไขเท่านั้น

2. กำหนดโครงสร้างกลุ่มงานบริการสังคม ในสำนักงานคุมประพฤติ หรือกำหนดอัตรากำลังผู้รับผิดชอบการทำงานบริการสังคม ในกรณีที่มีปริมาณคดีที่มีเงื่อนไข/คำสั่งให้ทำงานบริการสังคมจำนวนมาก รวมทั้งจัดสรรงบประมาณการทำงานบริการสังคมแยกออกจากกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด เพื่อให้สามารถบริหารจัดการการทำงานบริการสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

3. ควรส่งเสริมความรู้ของพนักงานคุมประพฤติ ในด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติ เนื่องจากบทบาทที่สำคัญของพนักงานคุมประพฤติ คือการวิเคราะห์ปัญหาของผู้ถูกคุมความประพฤติและกำหนดแนวทาง แก้ไขที่เหมาะสม แต่จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ยังขาดเรื่องการเชื่อมโยงข้อมูลการทำงานบริการสังคม กับการจำแนกผู้กระทำผิดและการรับรายงานตัว อีกทั้งยังขาดเรื่องความสอดคล้องของกิจกรรมที่จัดให้ทำกับสภาพปัญหาหรือพฤติกรรมผู้กระทำผิด จึงควรจัดอบรมหลักสูตรด้านจิตวิทยาให้กับพนักงานคุมประเวศมากยิ่งขึ้น เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ขณะเดียวกันงานบริการสังคมก็ควรมีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของผู้กระทำผิด

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(ก)
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(ข)
สารบัญ	(ฅ)
สารบัญตาราง	(ณ)
บทที่ 1 บทนำ	
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	3
วิธีดำเนินการ	3
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
บทที่ 3 ผลการศึกษา	
3.1 การประเมินผลการบริหารจัดการ โครงการ	29
1) ผลการดำเนินงานของสำนักงานคุมประพฤติภาค	30
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	30
ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานและข้อชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินการ	33
ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข	35
ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	39
2) การดำเนินงานของสำนักงานคุมประพฤตินำร่อง	41
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	41
ส่วนที่ 2 รูปแบบการจัดกิจกรรมการทำงานบริการสังคมในโครงการนำร่อง ของสำนักงาน	43
ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินโครงการสำนักงานคุมประพฤตินำร่องการพัฒนา การทำงานบริการสังคม เพื่อปรับทัศนคติและพฤติกรรมผู้กระทำผิด	45
ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข	51
ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนางาน	64

	หน้า
3.2 การประเมินผลผู้กระทำผิดที่เข้าร่วมโครงการ	67
ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสำนวนคดี	67
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิด	74
บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
4.1 ผลการประเมินการบริหารจัดการโครงการนำร่อง	85
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	90
4.2 ผลการประเมินผู้กระทำผิดที่เข้าร่วมโครงการ	91
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	94
บรรณานุกรม	97
ภาคผนวก	
แบบประเมินผล	99
แบบเก็บข้อมูลการติดตามผล	110
หนังสือขอยืมสำนวน	118
หนังสือส่งคืนสำนวน	131
คำอธิบายการใช้แบบประเมินในโครงการ (ปม.1 – ปม.4)	144
คณะผู้วิจัย	159

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	รายชื่อสำนักงานคุมประพฤติในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค ที่มีการดำเนินโครงการนำร่อง รวม 14 แห่ง	4
2	รายชื่อสำนักงานคุมประพฤติในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค และคำชี้แจงการไม่ได้ดำเนินโครงการ	5
3	แสดงจำนวนผู้ทำงานบริการสังคมที่เข้าร่วมโครงการนำร่องของแต่ละสำนักงาน	6
4	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสำนักงาน ระดับตำแหน่ง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานการทำงานบริการสังคม วุฒิ และสาขาการศึกษา การเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามโครงการ และหน้าที่รับผิดชอบ	30
5	แสดงข้อมูลผลการดำเนินงานและข้อชี้แจงของสำนักงานคุมประพฤติภาคเกี่ยวกับโครงการสำนักงานคุมประพฤตินำร่องการพัฒนาการทำงานบริการสังคม เพื่อปรับทัศนคติและพฤติกรรมผู้กระทำผิด	33
6	ปัญหา อุปสรรค และแนวทาง	35
7	ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ	39
8	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับระดับตำแหน่ง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานการทำงานบริการสังคม วุฒิและสาขาการศึกษา การเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามโครงการและหน้าที่รับผิดชอบ	41
9	แสดงข้อมูล รูปแบบการจัดกิจกรรมการทำงานบริการสังคมตามโครงการนำร่องของสำนักงาน	43
10	แสดงข้อมูลผลการดำเนินและข้อชี้แจงโครงการสำนักงานคุมประพฤตินำร่องพัฒนาการทำงานบริการสังคม เพื่อปรับทัศนคติและพฤติกรรมผู้กระทำผิด	45
11	ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข	51
12	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	64
13	แสดงรายชื่อสำนักงานและจำนวนของจำนวนคดีที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	67
14	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับประเภทและฐานความผิดของแต่ละจำนวนคดี	68
15	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับระยะเวลาการคุมความประพฤติ เงื่อนไขการรายงานตัว เงื่อนไขการทำงานบริการสังคมและเงื่อนไขอื่น ๆ	69

สารบัญตาราง

(ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เอกสารแบบประเมินของโครงการและ การใช้แบบประเมินอื่น ๆ	71
17	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อมโยงข้อมูลการทำงานบริการสังคม กับการจำแนก ผู้กระทำผิดและการรับรายงานตัว	73
18	แสดงข้อมูลการเข้าร่วม โปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูอื่น ๆ หรือการรับการสงเคราะห์	73
19	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพของผู้กระทำผิด	74
20	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะงาน สถานที่จัดทำงานบริการสังคมและ ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมการทำงานกับสภาพปัญหา/พฤติกรรมผู้กระทำผิด	76
21	แสดงคุณลักษณะของผู้ถูกคุมความประพฤติตามรายการประเมินต่างๆ ก่อนและหลังการทำงานบริการสังคม	78
22	แสดงความเพียงพอของข้อเท็จจริง/ข้อมูลในสำนวนคดี ในการนำมาประเมินผลสรุปการเปลี่ยนแปลงของผู้ถูกคุมความประพฤติ	80
23	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับผลการคุมความประพฤติหรือผลการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด	81
24	แสดงความสัมพันธ์ของการได้เข้าร่วมกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูอื่นๆ และการสงเคราะห์ ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา กับผลการคุมความประพฤติ	81
25	แสดงข้อมูล ข้อสังเกตอื่นๆ ที่พบจากสำนวนที่เข้าร่วมโครงการนำร่อง	82